Homilia

en la commemoració dels Fidels difunts. Oració pels damnificats i morts a les inundacions de la Comunitat Valenciana. Catedral, 2 de novembre de 2024

Estimat poble sant de Déu. Benvolguts preveres i diaques. Estimada Coral. Molt estimats tots.

La notícia la sabem tots. Em refereixo als episodis de pluja i les greus inundacions que han tingut lloc aquesta setmana a la Comunitat Valenciana, a Castella i la Manxa i a part d'Andalusia. Hi ha hagut més de dos-cents morts i una munió de persones que encara es troben desaparegudes, sobretot a la zona de València.

Davant aquesta realitat lamentable i punyent, durant aquests dies, no hem tingut més que una única pregunta en el nostre pensament i en la nostra ànima: Per què? Per què ha tingut lloc aquest fet tan tràgic? Per què han hagut de morir tantes persones? Per què moltes d'elles han hagut de morir en una edat tan jove? Per què tant de sofriment? Per què la mort en comptes de la vida? Es podia haver evitat aquest accident?

Qui pot respondre totalment a aquests interrogants tan punyents? Almenys jo, personalment, no puc. D'ençà que em vaig assabentar de la tràgica notícia no m'he pogut treure del cap aquests perquès. Crec també que pensar i gairebé cridar aquests perquès no és una irreverència. Jo m'atreviria a dir que és una pregària. És la pregària d'un creient que es dirigeix a Déu desconcertat i atordit pel que hem viscut aquests dies. La mateixa Paraula de Déu, és a dir, la Bíblia, no té por de dirigir a Déu aquests perquès. El text bíblic es troba ple de crits de dolor contra el mal i la injustícia. És un clam que va des de la protesta de Job per les desgràcies que han passat a casa seva i a la seva família, fins al clam que trobem en les mateixes pregàries dels salms: «Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?» (Sl 22,2). Una pregunta i un clam que Jesús mateix repeteix i invoca en el moment de la creu. O el plany del salmista en altres moments, com aquests en què diu: «No em reprenguis, Senyor, tan durament, no em corregeixis amb tant de rigor. Tinc clavades en mi les teves fletxes […], has estat amb mi tan sever que no em queda en tot el cos res de sa» (Sl 38,2-3). «Déu meu, no et quedis en silenci, sense dir res, impassible!» (Sl 83,2). «Escolta, Senyor, i respon-me, que sóc un pobre desvalgut» (Sl 86,1). «No m'amaguis la mirada en hores de perill; sempre que t'invoco, escolta atentament, no triguis a respondre'm» (Sl 102,3). O bé, el que hem resat i cantat avui a la Missa: «Des de l'abisme et crido, Senyor. Escolta el meu clam.»

Nosaltres, els qui som creients en Jesucrist, ens atrevim a dirigir a Déu la nostra angoixa, el nostre patiment i el nostre dolor. I ho fem com el salmista: d'alguna manera amb un clam de protesta, però, al mateix temps, amb una actitud de fe. Perquè si hi ha algú capaç de comprendre'ns, aquest és Déu mateix, un Déu que ens estima no perquè nosaltres siguem bones persones, sinó perquè ell és Bo. És el que hem escoltat a la primera lectura, enmig d'un crit d'angoixa. Fixeu-vos què deia la lectura que hem escoltat, treta del llibre de les Lamentacions: «Sovint penso dintre meu: He perdut tota l'esperança, no puc confiar en el Senyor […], el record de les meves penes i del meu abandó m'amarga i m'enverina.» Però, malgrat tot, l'autor del text no perd l'esperança, perquè acaba dient: «La pietat del Senyor és nova cada matí […] i per això espero en ell. […] És bo d'esperar silenciosament la salvació del Senyor.» Déu que ens ha promès estar amb nosaltres tots els dies· Que Déu estigui amb tots els qui pateixen i amb tots els qui han mort. En la foscor de les proves, que hi brilli una llum, encara que feble, encara que vacil·lant: la llum de l'esperança en Jesús ressuscitat. Aquesta és, malgrat tot, la nostra esperança, la nostra única esperança!

No comprendre el dolor de la mort, sobretot quan afecta éssers estimats i coneguts, és una prova dura i forta. Jesús mateix, a la creu va dir: «Déu meu, Déu meu, per què m'has abandonat?» Ho hem escoltat a l'Evangeli. En la

seva agonia va arribar a refusar la mateixa creu perquè penso que no la comprenia ni la podia comprendre. Per què morir? Jesús també, als 30 anys estava fet per a viure, per a predicar i anunciar l'Evangeli i no merament per a morir torturat. Una cosa us haig de dir, contràriament al que alguns puguin pensar: la veritable religió, davant la desgràcia i el dolor com les que vivim aquests dies, no té una resposta fefaent, no té una resposta que alliberi dels perquès que ens hem plantejat. El creient també es troba davant l'obscuritat de no saber el perquè del misteri del dolor i de la mort. Aleshores, algú es podria preguntar: per què continuem creient en circumstàncies semblants? O dit d'una altra manera: on es troba l'esperança? Voldria humilment donar dues indicacions:

Avui l'esperança que m'anima a creure —malgrat tot— la veig, en primer lloc, en tot l'afecte, l'estimació, la tendresa, l'amistat sincera que tantes persones han manifestat als damnificats. Com n'és, d'esperançador i sincer el missatge que manifesta la solidaritat! Com n'és, d'esperançador també quan davant la mort d'una persona, sigui qui sigui, manifestem el nostre afecte i condol als seus familiars i amics. I, avui, diada de tots els difunts, així ho manifestem i recordem. Viure en el cor dels qui hem deixat rere nostre, viure els seus ideals, ja no és morir. A voltes, a la vida, podem esdevenir indiferents els uns en relació amb els altres, i no sabem dir mai quan depenem els uns dels altres. Però en els moments difícils, en els moments de dolor i mort, la gent s'atreveix a expressar-ho, a ser veritablement propers i afables per a poder sostenir aquells que es troben trencats pel dolor i donar-los consol i esperança.

I, en segon lloc, l'esperança que m'anima a creure i a continuar endavant, malgrat tot, la veig en Jesucrist mateix. Jesús és, per a nosaltres els cristians, la imatge de Déu. I fixeu-vos especialment —i en aquest punt és allà on volia anar—, Jesús, en els Evangelis, en la seva predicació, no explica el dolor i el sofriment, no explica per res el dolor. A la Bíblia no hi ha una resposta fefaent al dolor del món. Però Déu, segons veiem a l'Evangeli, fa una cosa fonamental: el que fa és venir a compartir-lo; el que fa és venir enmig nostre, encarnant-se. No és un Déu llunyà que es quedi a les altures. Ell es fa un de nosaltres. Es fa carn com nosaltres. I encarnar-se —a vegades no en som conscients— vol dir també patir i morir. Jesús plora i sofreix amb nosaltres, i mor amb nosaltres. Aquesta és la prova de la seva solidaritat. No explica el dolor però el ve a compartir fins a l'extrem incomprensible de la creu.

Benvolguts i benvolgudes, ara tot això serà bo de recordar-ho i de celebrar-ho en aquesta eucaristia en la qual fem present l'estimació de Déu, manifestada en la mort i en la resurrecció de Jesús. Al capdavall, el cristià viu d'esperança, i és en aquesta esperança, centrada en Jesucrist, on es recolza la nostra fe. El Senyor no ens demana que, davant les adversitats, siguem simplement herois: potser el que ens cal és saber viure la nostra vida cristiana amb autèntica esperança i, aleshores, en el moment oportú, en l'hora oportuna, l'Esperit del Senyor que tot ho renova, ens donarà el coratge i l'impuls per a confessar-lo malgrat les proves i els problemes greus de la vida, perquè —com afirma el papa Francesc— estarem bregant enmig del fang del camí.

Que la Mare de Déu, sota l'advocació del Claustre, avui que hem començat la seva novena, ens estimuli en aquest bon propòsit, ella que va estar al peu de la creu del seu Fill, ella que és Mare de Misericòrdia. Amén.